

Sygn. akt IV CSK 174/16

## POSTANOWIENIE

Dnia 20 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa D. M.  
przeciwko U. Spółce Akcyjnej w T. - poprzednio Przedsiębiorstwu "J." Spółce  
Akcyjnej w T.  
o zapłatę,  
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej  
w dniu 20 października 2016 r.,  
na skutek skargi kasacyjnej powoda  
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)  
z dnia 24 lipca 2015 r., sygn. akt V ACa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.800,-  
(jeden tysiąc osiemset) zł tytułem kosztów postępowania  
kasacyjnego.**

## UZASADNIENIE

Powód D. M. wniósł skargę kasacyjną od reformatoryjnego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 24 lipca 2015 r., zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w T. z dnia 10 grudnia 2014 r. poprzez obniżenie kwoty zasądzonej tytułem kosztów postępowania na rzecz pozwanej U. S.A. z siedzibą w T. oraz oddalającego jego apelację w dalszym zakresie.

Sąd Najwyższy, oceniając – na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. – skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należyte umotywowano przyczyny powołane w art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., tj. czy występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania, jeżeli jest spełniona przynajmniej jedna z nich. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

W art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Skarżący oparł wniosek na przyczynach wskazanych w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Odnosnie do pierwszej przyczyny wskazał, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, sprowadzające się do potrzeby wyjaśnienia dopuszczalności przyjmowania za własne ustaleń faktycznych sądu pierwszej instancji przez sąd

drugiej instancji w sytuacji zgłoszenia w apelacji zarzutu ich sprzeczności. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c.) w zasadzie powinno spełniać wymagania stawiane zagadnieniu przedstawianemu przez sąd drugiej instancji w razie powstania poważnych wątpliwości (art. 390 § 1 k.p.c. – zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2014 r., I UK 361/13, z dnia 14 września 2012 r., I UK 218/12 – nie publ.), których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2015 r., III CZP 16/15, z dnia 24 października 2012 r., I PK 129/12 – nie publ.). Wspomniane wątpliwości muszą pozostawać w związku z rozstrzygnięciem sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2014 r., III CZP 79/14, BSN 2014, nr 11, s. 7, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2013 r., III CZP 71/13, nie publ.). Istotne zagadnienie prawne należy postawić w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by mogło być rozpatrywane w oderwaniu od konkretnego stanu faktycznego, a wątpliwości z nim związane muszą mieć charakter wyłącznie prawny, czyli nie mogą obejmować elementów stanu faktycznego (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2012 r., III CZP 14/12, z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14 – nie publ.). Kolejnym niezbędnym elementem jest wskazanie przepisu prawa, który wzbudził poważne wątpliwości (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2014 r., II PK 257/13, nie publ.), a także różnych możliwych sposobów jego interpretacji, wynikających z judykatury lub piśmiennictwa, w tym również zajęcia przez samego skarżącego stanowiska co do tych kwestii (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2013 r., III SK 54/12, nie publ.). Wymagania tego nie można zastąpić postawieniem samych pytań do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2011 r., I PK 52/11, nie publ.) Jednocześnie zagadnienie prawne może zostać uznane za istotne tylko wtedy, kiedy Sąd Najwyższy nie zajął stanowiska w związku z przedstawionym problemem, a w przypadku rozstrzygnięcia – wykazania że zaszły okoliczności uzasadniające jego zmianę (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP 2003, nr 13, poz. 5).

Uzasadnienie przyczyny zawarte w skardze rażąco nie odpowiada tym wymogom. Ogranicza się ono do dwuzdaniowej polemiki o treści „Tymczasem sąd apelacyjny za własne przyjął kwestionowane w apelacji ustalenia faktyczne sądu okręgowego bez szczegółowego uzasadnienia takiego stanowiska. Sąd ten bezkrytycznie również przyjął jako własne konsekwencje prawne wywiedzione w oparciu o te ustalenia”. Konsekwentnie nie można jej uznać za przyczynę należycie wykazaną i uzasadniającą przyjęcie skargi.

Jako kolejną przyczynę skarżący powołał oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, motywując ją przeprowadzeniem przez sąd odwoławczy nieprawidłowej kontroli instancyjnej. W judykaturze przyjęto, że przyczyna oznaczona jako oczywista zasadności skargi kasacyjnej (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.) spełniona jest wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Musi być oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, nie publ.; z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, nie publ.). Skarżący powinien nie tylko przywołać konkretne przepisy prawa, którym jego zdaniem Sąd drugiej instancji uchybił, ale i przytoczyć odpowiednią jurydyczną argumentację odnoszącą się do oczywistości naruszenia. Odnosząc się do obszernego wywodu przedstawionego przez powoda na poparcie tej przyczyny należy podnieść, że po pierwsze Sąd Najwyższy na podstawie art. 398<sup>3</sup> § 3 k.p.c. jest związany ustaleniami faktycznymi i oceną dowodów dokonaną przez sądy *meriti*, co czyni podniesione zarzuty niedopuszczalnymi. Po drugie zaś wywód ten odnosi się do tego samego problemu, który – w ocenie powoda – stanowi istotne zagadnienie prawne. Taki sposób redakcji uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazuje na brak zrozumienia publicznoprawnych celów skargi kasacyjnej, która ma umożliwiać Sądowi Najwyższemu rozwikłanie istotnych problemów prawnych, pojawiających

się w praktyce orzecniczej sądów powszechnych. Nie może istnieć sytuacja, w której ten sam problem stanowi tak skomplikowane zagadnienie natury prawnej, że konieczne staje się rozstrzygnięcie go przez Sąd Najwyższy i jednocześnie staje się przyczyną oczywistego naruszenia prawa, widocznego bez głębszego namysłu dla przeciętnego prawnika (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2008 r., III CSK 64/08, nie publ.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 1 i 2 k.p.c. *a contrario* odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania, o kosztach postępowania kasacyjnego orzekając na zasadzie odpowiedzialności za wynik sprawy (art. 98 § 1 w zw. z art. 398<sup>21</sup> i art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 i § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych).